

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI

Zapobiegaj zatruciom pokarmowym pochodzenia bakteryjnego

Zakaźne zatrucia pokarmowe spowodowane są spożyciem produktu żywnościowego zakażonego swoistymi drobnoustrojami lub zawierającego toksyny bakteryjne. Przebiegają z objawami ostrego nieżytu żołądkowo – jelitowego. Etiologia zatruc pokarmowych obejmuje: pałeczki z rodzaju *Salmonella*, gronkowce, laseczki jadu kielbasianego, enterogenne szczepy *Escherichia coli*, *Yersinia enterocolitica* oraz wirusy ((rotawirusy, norowirusy, parwowirusy, enterowirusy).

PAŁECZKI Z RODZAJU SALMONELLA są bardzo rozpowszechnione wśród zwierząt domowych i dzikich, a także ptactwa. Powodują one choroby zwierząt i często bezobjawowe nosicielstwo. Wydalane z kałem mogą zakażać otoczenie i wodę. Często roznoszone są przez muchy i inne owady. Również ludzie chorzy lub nosiciele mogą być siewcami tych bakterii. Znajdują się one także w mięsie chorych zwierząt domowych. Chore ptaki (szczególnie kaczki), znoszą zakażone jaja.

Przyczyną zatruc bywają najczęściej: zakażone mięso i przetwory mięsne, potrawy z dodatkiem zakażonych jaj (zwłaszcza kaczych), ale również inne produkty wtórnie zakażone: mleko, ciastka, wyroby garmażeryjne i inne.

GRONKOWCE to bakterie powodujące różne schorzenia ropne zwierząt i ludzi. Bardzo częste jest także wśród ludzi bezobjawowe nosicielstwo gronkowców w nosie i gardle. Tacy pozornie zdrowi ludzie „rozsiewają” te bakterie, a przy przygotowaniu żywności łatwo mogą ją zakażać, zwłaszcza, gdy nie przestrzegają zasad higieny. Produkty powodujące najczęściej zatrucia gronkowcowe to: zakażone lody, ciastka, potrawy mięsne – szczególnie garmażeryjne, potrawy z jaj, ryb.

LASECZKI JADU KIELBASIANEGO powodują zatrucia, których najczęstszą przyczyną są konserwy (mięsne, rybne, jarzynowe). Wynika to stąd, że laseczka jadu kielbasianego wytwarza przetrwalniki bardzo odporne na ogrzewanie, nie ginące nawet po kilkugodzinnym gotowaniu, a jako drobnoustrój beztlenowy może rozwijać się w konserwach. Przetrwalniki laseczki jadu kielbasianego giną podczas ogrzewania pod ciśnieniem w temperaturze 120°C. Przyczyną zatruc jadem kielbasianym bywają też zakażone wędliny – zwłaszcza surowe, wędzone, niewłaściwie przygotowane i przechowywane.

PAŁECZKA OKRĘŻNICY (*Escherichia coli*) – bytuje stale w przewodzie pokarmowym ludzi i zwierząt. W organizmie „swego gospodarza” bierze udział w procesie rozkładu pokarmu i syntezie witamin B, C, K. Do środowiska zewnętrznego dostaje się wraz z fekaliami. Zakażenie następuje na skutek spożycia zanieczyszczonej bakteriami wody, warzyw, owoców i innych produktów spożywczych. Niektóre typy bakterii *coli* powodują groźne zakażenia brzuszne i zakażenia dróg moczowych. Skuteczna profilaktyka polega głównie na zachowaniu higieny osobistej i otoczenia.

Sposoby uniknięcia zachorowania, o których należy pamiętać:

- mycie rąk po wyjściu z ubikacji i przed przygotowaniem posiłków;
- utrzymywanie w czystości naczyń, sprzętów kuchennych i samej kuchni, gdyż ulubionym siedliskiem bakterii są wilgotne gąbki i zmywaki; przechowywanie żywności w niskiej temperaturze;
- zapobieganie rozmrażaniu i ponownemu zamrażaniu żywności;
- wydzielenie miejsca w lodówce na surowy drób, mięso i jaja tak, aby nie stykały się z innymi produktami spożywczymi;
- całkowite rozmrażanie drobiu, mięsa, ryb i ich przetworów przed przystąpieniem do smażenia, pieczenia gotowania;
- poddawanie żywności działaniu wysokiej temperatury (gotowanie, pieczenie, duszenie), które jest najłatwiejszym sposobem niszczenia zarazka (smażenie jest mniej skuteczne);
- mycie jaj przed rozbiciem skorupki;
- parzenie we wrzątku przez 10 sekund jaj używanych do wyrobu potraw i deserów nie poddawanych działaniu wysokiej temperatury;
- unikanie lodów i ciastek pochodzących od nieznanymi wytwórców i przygodnych sprzedawców;
- staranne mycie warzyw i owoców przed spożyciem.

W razie wystąpienia objawów chorobowych należy natychmiast zgłosić się do lekarza